

Zagreb, 10. veljače 2020. godine

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

mr. sc. ANDREJ PLENKOVIĆ,
predsjednik Vlade RH

Trg sv. Marka 2
10000 Zagreb

Poštovani predsjedniče Vlade,

Hrvatska komora arhitekata, Udruženje hrvatskih arhitekata, Društvo arhitekata Zagreba, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Udruženje hrvatskih urbanista, Hrvatsko društvo krajobraznih arhitekata i Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, kao ustanove i udruge iz područja arhitekture i urbanizma, krajobraznog uređenja i povijesti umjetnosti, obraćaju Vam se ovim putem zbog značaja, složenosti situacije i problema za koje je izvjesno da će nastati u pravnom uređenju djelatnosti prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj u slučaju da Skupština Grada Zagreba prihvati Konačni prijedlog Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba (u daljnjem tekstu: GUP).

Grad Zagreb je u predloženim Izmjenama i dopunama GUP-a zadržao rješenja koja, ukoliko se usvoje na Skupštini Grada Zagreba, „ozakonjuju“ procedure i planska rješenja koja su protivna smislu Zakona o prostornom uređenju i samim ciljevima i programskim polazištima Odluke o izradi GUP-a. Unatoč našim stručno elaboriranim primjedbama danim tijekom ponovne javne rasprave, u GUP su integrirana rješenja koja nisu utemeljena na stručnim i znanstvenim spoznajama, i grubo nameću planska rješenja koja stavljaju pojedinačni interes ispred javnog.

U tijeku ponovljene javne rasprave kroz svoje smo primjedbe upozorili na ključne neusklađenosti sa zakonima i propisima, koje nisu prihvaćene od strane Grada Zagreba (tek s iznimkom vraćanja obvezne izrade krajobrazne studije za prostor Save) te su ukazale na čitav niz odluka koje su sa stručnog stajališta neutemeljene i štetne za Grad Zagreb i njegove građane.

Pored svih neusklađenosti sa zakonima i propisima, nisu poštovani niti rokovi utvrđeni Zakonom o prostornom uređenju, a vezano uz objavu Izvješća o javnoj raspravi te rokova za davanje suglasnosti Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja. Na Konačni prijedlog Izmjena i dopuna GUP-a dobivena je presedanska suglasnost Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja koje je izvan zakonski definiranog okvira ušlo u tumačenja namjene prostora i njihove pretežitosti. Ministarstvo je time učinilo presedan na koji se u budućnosti svi nositelji izrade prostornih planova u Republici Hrvatskoj mogu pozivati.

Gradonačelnik Grada Zagreba uporno ignorira argumente građanske i stručne javnosti i, koristeći političke prilike na gradskoj i državnoj razini, niti minimalno ne uvažava zakonska načela prostornog planiranja. Navedeno je vidljivo i iz ukupno 85 amandmana na izglasavanju Izmjena i dopuna GUP-a, što je presedan u hrvatskoj povijesti, izvan regularne zakonske procedure donošenja GUP-a i demokratskog sudjelovanja javnosti. Ukupno se preko instituta amandmana, obrazloženih kao nužnih zbog gospodarskog razvoja grada, pokušalo prenamijeniti više od 435.000 m² javnih površina u površine namijenjene gradnji stambenih i poslovnih sadržaja, dok je sveukupna površina svih amandmanskih

izmjena namjene površina iznosila čak 1.066.545m², da bi se nakon samo dva dana pokrenuli razgovori o povlačenju amandmana. Smatramo da je izrada Izmjena i dopuna ovog GUP-a, kojoj proteklih mjeseci svjedoči cjelokupna građanska i stručna javnost i ovakvi postupci oko davanja pa povlačenja amandmana najbolji primjer kako Grad Zagreb neozbiljno u zakonskom, stručnom i proceduralnom smislu pristupa izradi temeljnog strateškog dokumenta za prostorni razvoj grada te je nedvojben dokaz da ovaj prijedlog GUP-a treba povući iz procedure.

Poštovani predsjedniče Vlade, dužni smo Vas uputiti kako je jedno od osnovnih načela prostornog uređenja načelo sudjelovanja javnosti i stavljanja općeg, javnog, ispred pojedinačnog interesa. Ovo načelo zajamčeno je građanima i struci odredbama Zakona o prostornom uređenju i prihvaćenoj demokratskoj praksi u Europi. Građani i struka jasno su rekli što misle o ovom prijedlogu Izmjena i dopuna GUP-a. Nažalost, glas struke i glas javnosti se ne uvažava na predstavničkoj i političkoj razini. Podsjećamo Vas da je na prijedlog Izmjena i dopuna GUP-a u ponovljenoj javnoj raspravi stiglo više od 30.000 primjedbi, a prihvaćeno je samo njih 17.

GUP je i podzakonski propis, i kao takav mora predstavljati vladavinu prava. Kao struka imamo legitimna očekivanja da će cijela procedura donošenja GUP-a kao i stručna rješenja GUP-a to poštovati. Ukoliko se Izmjene i dopune GUP-a prihvate na Skupštini Grada Zagreba to će biti „zeleno svjetlo“ i drugim gradovima i općinama u Hrvatskoj da se planovi mogu donositi mimo pozitivnog smisla zakonske procedure i mimo javnog interesa, pogodujući pojedincima. Ujedno, to će biti i kraj prostornog planiranja kao djelatnosti koja se odgovorno bavi planiranjem i zaštitom prostora Republike Hrvatske u cilju održivog razvoja. Stoga je potrebno usprotiviti se donošenju ovih Izmjena i dopuna GUP-a koje je građanska i stručna javnost ocijenila kao neprihvatljive.

Prostorno uređenje treba vratiti stručnjacima i omogućiti im da svojim znanjem i radom, uz stvarnu, a ne samo formalnu, participaciju javnosti oblikuju i zaštite prostor naše zemlje na korist ljudi koji u njemu žive. To je i temeljni razlog zbog kojega Vam se obraćamo. Tražimo od Vas kao predsjednika Vlade Republike Hrvatske da u okviru svojih prava i odgovornosti napravite sve potrebno kako bi se poštivala vladavina prava u Republici Hrvatskoj te pokazao nedvojben politički stav temeljen na općem dobru.